

Рейтинговий звіт BRSP 003-010 short про оновлення кредитного рейтингу

Об'єкт рейтингування:	м. Бориспіль
Тип кредитного рейтингу:	довгостроковий кредитний рейтинг за Національною рейтинговою шкалою
Рейтингова дія:	оновлення
Дата визначення:	04.12.2007 р.
Дата оновлення:	19.06.2012 р.
Рівень кредитного рейтингу:	uaA+
Прогноз кредитного рейтингу:	стабільний

Наданий у результаті рейтингового аналізу кредитний рейтинг визначено за Національною рейтинговою шкалою, на що вказують літери **ua** у позначці кредитного рейтингу. Національна рейтингова шкала дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику та призначена для використання емітентами цінних паперів, позичальниками, фінансовими установами, посередниками та інвесторами на фінансовому ринку України.

Висновок рейтингового агентства щодо рівня кредитного рейтингу

Кредитний рейтинг позичальника ґрунтується на результатах аналізу економічних та фінансових показників за 2011 рік, даних щодо демографічної ситуації, стану ринку праці, інформації відносно боргових зобов'язань міста, наявної у розпорядженні комунальної власності та перспективних планах на майбутнє.

Кредитний рейтинг ґрунтується на інформації, наданій самим об'єктом рейтингової оцінки, а також на іншій інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства та вважається надійною. Рівень кредитного рейтингу залежить від якості, однорідності та повноти інформації, що є у розпорядженні рейтингового агентства.

Історія кредитного рейтингу

Дата	04.12.2007	10.06.2008 – 02.12.2011	19.06.2012
Рівень рейтингу	uaA	uaA	uaA+
Прогноз	стабільний	стабільний	стабільний
Рейтингова дія	визначення	підтвердження	підвищення

Позичальник або окремий борговий інструмент з рейтингом **uaA** характеризується високою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності означає чутливість до впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов.

Знак «+» позначає проміжну категорію (рівень) рейтингу відносно основних категорій (рівнів).

Стабільний прогноз вказує на відсутність на поточний момент передумов для зміни рейтингу протягом року.

Рівень кредитного рейтингу м. Борисполя підтримується:

- зростанням доходної частини бюджету міста та збереженням у 2011 році високого рівня бюджетної забезпеченості, який суттєво перевищує середнє значення по країні, а також відповідні показники більшості міст України з аналогічним адміністративно-територіальним статусом та сумірною чисельністю населення;
- географічним положенням міста, яке розташоване на відстані 35 км від м. Києва та поблизу якого знаходиться найбільший міжнародний аеропорт України – ДП «МА «Бориспіль» та підприємства, які розташовані на його території (найбільші роботодавці регіону, що формують значну частину податкових та неподаткових надходжень до міського бюджету);
- покращенням соціально-економічного розвитку міста, що позитивно впливає на збалансованість бюджетних показників.

Рівень кредитного рейтингу м. Борисполя обмежується:

- низьким рівнем диверсифікації надходжень до міського бюджету за джерелами наповнення;
- високим рівнем зношеності об'єктів інженерної, транспортної інфраструктури міста та житлового фонду і необхідністю здійснення значних капітальних вкладень у їхнє відновлення.

Резюме

Рейтинговий звіт розкриває основні зміни, які відбувалися протягом 2011 року в соціально-економічній та фінансовій сферах міста Борисполя та оцінку (через процедуру оновлення рейтингу) їхнього впливу на спроможність Бориспільської міської ради виконувати свої боргові зобов'язання.

Соціальна сфера та економіка міста

Основні показники соціально-економічного розвитку міста у 2007-2011 рр. наведено у таблиці нижче.

Основні показники соціально-економічного розвитку м. Борисполя¹

Показник	Од. виміру	2007	2008	2009	2010	2011	Темп росту*, %
Чисельність наявного населення (на кінець періоду)	тис. осіб	56,7	56,9	57,6	58,3	58,9	101,1
Середньомісячна заробітна плата	грн.	2 201,0	2 853,3	3 465,9	4 045,0	4 642,0	114,8
Заборгованість з виплати заробітної плати (на кінець періоду)	тис. грн.	0,0	0,9	1,4	1,5	0,0	0,0
Обсяг реалізації продукції у відпускних цінах	млн. грн.	436,5	532,1	548,7	563,6	548,9	97,4
Інвестиції в основний капітал	млн. грн.	786,0	844,9	644,4	619,4	775,1	125,1
Прямі іноземні інвестиції (на кінець періоду)	млн. дол. США	44,9	59,2	72,3	105,3	110,5	104,9
Зовнішньоторговельний оборот	млн. дол. США	320,7	542,6	502,1	785,3	1 031,7	131,4
Введено в експлуатацію житла	тис. кв. м	47,0	29,6	23,9	46,2	42,6	92,2
Обсяг роздрібного товарообороту	млн. грн.	436,1	593,5	1 137,4	1 431,3	2 160,3	150,9

* темп росту показника за 2011 року до відповідного періоду 2010 року

Джерело: Відділ економічної та інвестиційної політики Виконавчого комітету Бориспільської міської ради

Населення, трудові ресурси та ринок праці

Протягом 2007-2011 рр. у місті зберігалася позитивна динаміка чисельності наявного населення, яка забезпечувалась переважно за рахунок механічного приросту (за виключенням 2008 року, коли приріст забезпечувався за рахунок збільшення кількості народжених). Станом на 01.01.2012 р. у місті Борисполі проживало 58,9 тис. осіб.

На ринку праці міста протягом аналізованого періоду відбулося відновлення позитивних тенденцій. Так, збільшився рівень заробітної плати за одночасного погашення усієї заборгованості за її виплатами і, як наслідок, зріс обсяг роздрібного товарообороту, також продовжувала зростати середньооблікова чисельність штатних працівників. Покращення ситуації на ринку праці Борисполя

¹ Деякі кількісні дані, які аналізуються у звіті, наведені після відповідного заокруглення. У зв'язку з цим значення одних і тих же показників, які наводяться в звіті більше одного разу, можуть не збігатися, а підсумкові значення окремих показників можуть не відповідати арифметичній сумі їх складових

позитивно відбивається на динаміці надходжень до бюджету та рівні бюджетної забезпеченості міста. Загалом переважна більшість соціальних індикаторів міста Борисполя перевищує середні значення по Україні.

Промисловість

Як і в попередні роки, найбільшу питому вагу в загальних обсягах виробництва утримували підприємства переробної промисловості. Обсяг реалізованої продукції промисловими підприємствами міста дещо зменшився, проте на окремих підприємствах зафіксовано нарощування обсягів виробництва. Продукція промислових підприємств міста переважно орієнтована на внутрішній ринок, але завдяки проведенню інноваційної політики підприємства міста з кожним роком більш впевнено почувають себе на світових ринках. Про це свідчить приріст обсягів зовнішньоторговельного товарообороту, що у розрахунку на одного мешканця більше ніж у'ятеро перевищує середнє значення по Україні.

Транспорт

ДП «МА «Бориспіль» та основні суміжні підприємства, що здійснюють діяльність на його території, визначають економічний профіль міста, займають важливе місце у формуванні ринку праці та наповненні міського бюджету, що свідчить про високу галузеву концентрацію джерел наповнення, а також про високу концентрацію та залежність від найбільшого платника податків – ДП «Міжнародний аеропорт «Бориспіль».

Намагаючись відповідати європейським та світовим вимогам, аеропорт динамічно розвивається, щоб успішно та максимально повно задовольняти потреби клієнтів. За підсумками 2011 року аеропортом вперше за всю історію існування було надано послуг понад 8 млн. пасажиром (+20% проти показника 2010 року), а відкриття нового термінального комплексу «D» дозволить ще збільшити пропускну здатність аеропорту та наростити виробничі показники у найближчому майбутньому. Особливого значення розвиток аеропорту «Бориспіль» набуває у контексті підготовки міста до Євро-2012.

Інвестиційно-будівельна діяльність

У місті спостерігається активізація інвестиційної діяльності, про що свідчить загальний обсяг освоєних інвестицій в основний капітал та подальше накопичення прямих іноземних інвестицій. Капіталовкладення у розвиток економіки міста протягом минулого року демонстрували позитивні тенденції, що, як і раніше, було пов'язано переважно з проведенням робіт на будівельних майданчиках терміналів аеропорту «Бориспіль», але відновлення робіт у інших сегментах ринку нерухомості міста відбувалося повільними темпами. Обсяг залучених прямих іноземних інвестицій станом на кінець грудня 2011 року склав майже

110,5 млн. дол. США, що на 5% перевищило показник попереднього року, а у розрахунку на 1 мешканця є більшим за загальнодержавне значення.

Житлово-комунальне господарство

У місті зберігається необхідність у реконструкції об'єктів житлового фонду та ділянок водопровідних, теплових й парових мереж для їх безпечної експлуатації, а також у покращенні фінансово-господарського стану житлово-комунальних підприємств. Для вирішення цих проблем протягом року впроваджувались заходи щодо приведення житлових будинків та прибудинкових територій у належний технічний стан, а також змінювались діючі тарифи на житлово-комунальні послуги до економічно обгрунтованого рівня. Як і раніше, особові рахунки сплачуються на високому рівні, проте спостерігається тенденція до збільшення обсягу заборгованості населення (у т.ч. простроченої заборгованості), що у розрахунку на 1 мешканця є досить високим.

Комунальна власність та земельні відносини

Зусилля міської влади, спрямовані на активне використання земельних та майнових ресурсів територіальної громади шляхом передачі їх в оренду, позитивно впливають на динаміку надходжень власних доходів загального фонду бюджету: обсяги надходжень плати за оренду земельних ділянок та цілісних майнових комплексів формують 78% власних доходів загального фонду бюджету.

Вагому роль в наповненні спеціального фонду бюджету міста відіграють надходження від реалізації земельних ділянок, що перебувають у комунальній власності. Такі надходження за підсумками січня-грудня аналізованого року сформували понад 40% бюджету розвитку міста, кошти якого спрямовувались на будівництво та реконструкцію приміщень житлового та нежитлового фонду, а також на виконання робіт із благоустрою міста та виконання ремонтно-будівельних робіт на об'єктах, що перебувають у комунальній власності міста тощо.

Бюджет міста

Для повного та всебічного вивчення показників бюджет міста Борисполя представлено у форматі бюджетного балансу.

Бюджет м. Борисполя у форматі бюджетного балансу за 2009-2011 рр., тис. грн.

Показник	2009			2010			2011		
	заг. фонд	спец. фонд	всього	заг. фонд	спец. фонд	всього	заг. фонд	спец. фонд	всього
Операційні надходження	149 746,0	17 971,6	167 717,6	174 732,8	22 158,8	196 891,6	227 310,6	22 736,5	250 047,1
Операційні видатки	157 953,8	15 974,2	173 928,0	179 919,5	15 766,4	195 685,9	196 317,6	12 708,4	209 026,0
Операційний баланс	-8 207,8	1 997,4	-6 210,4	-5 186,8	6 392,4	1 205,6	30 993,0	10 028,1	41 021,1
Фінансовий дохід	2 724,8	0,0	2 724,8	1 573,8	0,0	1 573,8	1 307,2	0,0	1 307,2
Виплата доходу за зобов'язаннями, обслуговування боргу	1 211,8	0,0	1 211,8	1 211,8	0,0	1 211,8	1 211,8	0,0	1 211,8
Фінансовий баланс	1 513,0	0,0	1 513,0	362,0	0,0	362,0	95,5	0,0	95,5
Поточний баланс	-6 694,8	1 997,4	-4 697,4	-4 824,7	6 392,4	1 567,7	31 088,5	10 028,1	41 116,6
Капітальні надходження	3,8	7 087,3	7 091,1	24,7	5 365,0	5 389,6	4,6	3 446,1	3 450,7
Капітальні видатки	9 392,5	11 860,3	21 252,7	3 154,9	8 970,8	12 125,7	0,0	10 177,0	10 177,0
Капітальний баланс	-9 388,7	-4 773,0	-14 161,6	-3 130,2	-3 605,8	-6 736,0	4,6	-6 730,9	-6 726,3
Баланс після капітальних видатків	-16 083,5	-2 775,6	-18 859,1	-7 954,9	2 786,6	-5 168,3	31 093,1	3 297,2	34 390,3
Надання пільгових кредитів (з урахуванням повернення)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Профіцит/дефіцит	-16 083,5	-2 775,6	-18 859,1	-7 954,9	2 786,6	-5 168,3	31 093,1	3 297,2	34 390,3
Фінансування	16 083,5	2 775,6	18 859,1	7 954,9	-2 786,6	5 168,3	-31 093,1	-3 297,2	-34 390,3
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: Фінансове управління Бориспільської міської ради

Як і у попередній період, в 2011 році бюджет Борисполя зберігає позитивне сальдо операційного балансу за загальним та спеціальним фондами. Приріст операційних надходжень впродовж звітної періоду було забезпечено за рахунок податкових надходжень (найбільш вагомі з них – податок з доходів фізичних осіб та плата за землю), а також офіційних трансфертів.

Фінансовий дохід бюджету забезпечується, переважно, відсотковим доходом від розміщення тимчасово вільних бюджетних коштів на депозитних рахунках в банку (1,3 млн. грн. за підсумками 2011 року). Слід зазначити, що отриманого фінансового доходу виявилось достатньо для покриття витрат на обслуговування прямого боргу міської ради (за внутрішнім запозиченням до бюджету розвитку спеціального фонду у формі випуску облігацій внутрішньої місцевої позики). А отже фінансовий баланс за підсумками 2011 року мав позитивне значення (0,1 млн. грн.).

Сальдо капітального балансу бюджету міста є негативним, а його обсяг у порівнянні з 2010 роком незначно зменшився. Загалом бюджет за підсумками минулого року виконано з профіцитом обсягом 34,4 млн. грн., у тому числі за загальним фондом – 31,1 млн. грн., за спеціальним фондом – 3,3 млн. грн.

Виконання бюджету з профіцитом позитивно вплинуло на ліквідність бюджету. Так, у 2011 року показники ліквідності бюджету за загальним та спеціальним фондами зберігаються високими (13,5% та 216% відповідно).

Виконання доходної частини бюджету міста

У 2011 році зберігалась тенденція до збільшення доходної частини бюджету міста, що позитивно впливало на бюджетну забезпеченість міста. У розрізі окремих джерел наповнення загального фонду в 2011 році спостерігалася певна стабілізація та позитивна динаміка збільшення надходжень до міського бюджету в порівнянні з 2010 роком, переважно за рахунок найбільших джерел доходів, таких як податок на доходи фізичних осіб та плата за землю. Надходження вказаних платежів забезпечило у минулому році понад 95% загальних надходжень податкових та неподаткових платежів загального фонду міського бюджету. Для бюджету м. Борисполя характерна висока галузева концентрація надходжень податку з доходів фізичних осіб, а також висока концентрація та залежність від найбільшого платника податків міста – ДП «МА «Бориспіль».

Доходи спеціального фонду без урахування трансфертів в 2011 році збільшились на 15,5% у порівнянні з 2010 роком. При цьому в структурі бюджету розвитку з початку року обліковується єдиний податок, за рахунок чого обсяги доходів бюджету розвитку збільшились у 1,6 рази. Слід зазначити, що високий рівень виконання надходжень за вагомими статтями спеціального фонду призвів до перевиконання затвердженого річного плану за доходами спеціального фонду бюджету м. Борисполя без урахування трансфертів більше ніж на 68%.

Виконання видаткової частини бюджету міста

Виконання затвердженого на 2011 рік плану за видатками бюджету міста без урахування трансфертів на рівні меншому за 100% пов'язано з високим рівнем планових річних обсягів видатків за окремими статтями, віднесеними до основних, за одночасно низького рівня виконання низки статей. Як і в переважній більшості міст України, у структурі видаткової частини бюджету м. Борисполя за економічною класифікацією домінують поточні видатки, а саме: фінансування захищених статей видатків загального фонду бюджету.

Слід зазначити, що протягом року обсяг кредиторської заборгованості бюджету міста значно збільшився та станом на 01.01.2012 р. склав 6,5 млн. грн. Виникнення кредиторської заборгованості за підсумками минулого року, здебільшого пов'язано із затримкою проведення платежів з боку державної казначейської служби наприкінці звітного періоду.

Протягом аналізованого періоду Бориспіль мав статус міста-донора та перераховував кошти до Державного бюджету: у січні-грудні 2011 року перераховано 61,3 млн. грн., що становить 100% планового річного обсягу вилучення та 87% – показника 2010 року.

У минулому році Бориспільська міська рада своєчасно та у повному обсязі здійснила обслуговування своїх прямих боргових зобов'язань (за випущеними облігаціями внутрішньої місцевої позики).

Боргові зобов'язання

Обсяг консолідованого боргу м. Борисполя на 01.01.2012 р. становив 24,9 млн. грн. та складався з прямого боргу бюджету міста (9 млн. грн.), простроченої кредиторської заборгованості міського бюджету (0,4 млн. грн.), простроченої кредиторської заборгованості комунальних підприємств (5,5 млн. грн.) та фінансових зобов'язань КПВКГ «Бориспільводоканал» (10 млн. грн.), а консолідоване боргове навантаження бюджету є помірним: співвідношення обсягу консолідованого боргу до обсягу доходної частини бюджету міста за 2011 рік без урахування трансфертів складає 12%.

За інформацією Бориспільської міської ради, наразі проводяться переговори з інвесторами щодо залучення кредитних коштів КПТМ «Бориспільтепломережа» з метою реконструкції та капітального ремонту теплових мереж м. Бориспіль.

Висновок

За результатами аналізу кредитний рейтинг м. Борисполя підвищено до рівня **uaA+**, прогноз «стабільний».

Голова рейтингового комітету

М. Б. Проценко

Старший фінансовий аналітик

О. П. Пугачова

Додатки

Додаток до рейтингового звіту №1

Бюджет м. Борисполя в форматі бюджетного балансу в 2007-2011 рр. (загальний та спеціальний фонди разом), тис. грн.

Показник	2007	2008	2009	2010	2011
Податкові надходження	104 297,5	119 373,3	124 429,4	141 522,3	186 919,2
Платежі, штрафи та інші операційні надходження	11 230,8	13 160,9	12 379,8	19 322,8	16 787,3
Отримані трансферти на здійснення поточних видатків	21 376,6	29 225,3	30 908,3	36 046,5	46 340,6
Операційні надходження всього	136 904,9	161 759,5	167 717,6	196 891,6	250 047,1
Поточні видатки	52 498,4	73 069,7	76 465,2	87 447,0	99 739,3
Субсидії та поточні трансферти	42 087,5	83 881,9	97 462,8	108 238,9	109 286,7
Операційні видатки всього	94 585,9	156 951,7	173 928,0	195 685,9	209 026,0
Операційний баланс	42 319,0	4 807,8	-6 210,4	1 205,6	41 021,1
Фінансовий дохід	2 022,8	5 334,0	2 724,8	1 573,8	1 307,2
Виплата доходу за зобов'язаннями, обслуговування боргу	0,0	302,9	1 211,8	1 211,8	1 211,8
Фінансовий баланс	2 022,8	5 031,1	1 513,0	362,0	95,5
Поточний баланс	44 341,8	9 838,9	-4 697,4	1 567,7	41 116,6
Капітальні надходження	2 620,0	2 787,7	2 651,0	5 233,0	3 369,1
Субсидії та трансферти на здійснення капітальних видатків	0,0	833,8	4 440,1	156,7	81,5
Капітальні надходження всього	2 620,0	3 621,5	7 091,1	5 389,6	3 450,7
Капітальні видатки	12 384,4	28 606,1	16 164,8	11 532,5	9 382,2
Капітальні трансферти без трансфертів до бюджету розвитку	967,0	89,0	647,8	593,1	794,8
Капітальні трансферти, здійснені до 01.01.2011р. до бюджету розвитку	0,0	2 456,6	4 440,1	0,0	0,0
Капітальні видатки всього	13 351,4	31 151,7	21 252,7	12 125,7	10 177,0
Капітальний баланс	-10 731,4	-27 530,2	-14 161,6	-6 736,0	-6 726,3
Баланс після капітальних видатків	33 610,4	-17 691,3	-18 859,1	-5 168,3	34 390,3
Профіцит / дефіцит	33 610,4	-17 691,3	-18 859,1	-5 168,3	34 390,3
Фінансування	-33 610,4	17 691,3	18 859,1	5 168,3	-34 390,3
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: Фінансове управління Бориспільської міської ради

Додаток до рейтингового звіту №2

Фінансування бюджету м. Борисполя у 2007-2011 рр. (загальний та спеціальний фонди разом), тис. грн.

Показник	2007	2008	2009	2010	2011
Профіцит/дефіцит	33 610,4	-17 691,3	-18 859,1	-5 168,3	34 390,3
Фінансування	-33 610,4	17 691,3	18 859,1	5 168,3	-34 390,3
Зміни залишків	-13 122,0	22 299,3	-16 524,9	-1 721,7	-27 500,3
залишок на початок року	12 972,3	26 094,4	3 795,1	20 319,9	22 041,6
залишок на кінець року	26 094,4	3 795,1	20 320,0	22 041,6	49 541,9
Фінансування за рахунок казначейського рахунку	0,0	0,0	0,0	6 890,0	-6 890,0
Залучення	0,0	0,0	0,0	6 890,0	0,0
Погашення	0,0	0,0	0,0	0,0	-6 890,0
Зміни обсягів депозитів та цінних паперів, що використовуються для управління ліквідністю	-19 857,0	-13 608,0	35 384,0	1 041,0	0,0
Повернення коштів з депозитів або пред'явлення цінних паперів	6 680,0	51 496,0	40 879,0	14 191,0	17 500,0
Розміщення коштів на депозитах або придбання цінних паперів	26 537,0	65 104,0	5 495,0	13 150,0	-17 500,0
Фінансування за борговими операціями	0,0	9 000,0	0,0	0,0	0,0
Запозичення	0,0	9 000,0	0,0	0,0	0,0
Погашення	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Інші розрахунки	-631,4	0,0	0,0	-1 041,0	0,0
БАЛАНС	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Джерело: Фінансове управління Бориспільської міської ради

Додаток до рейтингового звіту №3

Графік виплати відсотків за облігаціями Бориспільської міської ради обсягом 9 млн. грн.

Порядковий номер відсоткового періоду	Дата початку та закінчення виплат відсоткового доходу	Тривалість відсоткового періоду, днів	Річна відсоткова ставка, %	Обсяг виплат на всю кількість облігацій, тис. грн.
1	21.10.2008	91	13,5	302,94
2	20.01.2009	91	13,5	302,94
3	21.04.2009	91	13,5	302,94
4	21.07.2009	91	13,5	302,94
5	20.10.2009	91	13,5	302,94
6	19.01.2010	91	13,5	302,94
7	20.04.2010	91	13,5	302,94
8	20.07.2010	91	13,5	302,94
9	19.10.2010	91	13,5	302,94
10	18.01.2011	91	13,5	302,94
11	19.04.2011	91	13,5	302,94
12	19.07.2011	91	13,5	302,94
13	18.10.2011	91	13,5	302,94
14	17.01.2012	91	13,5	302,94
15	17.04.2012	91	13,5	302,94
16	17.07.2012	91	13,5	302,94
17	16.10.2012	91	13,5	302,94
18	15.01.2013	91	13,5	302,94
19	16.04.2013	91	13,5	302,94
20	16.07.2013	91	13,5	302,94
Всього	-	1 820	13,5	6 058,80

Джерело: Проспект емісії облігацій внутрішньої місцевої позики м. Борисполя